

РЕШЕНИЕ

№ 1837

гр. София, 20.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 24 състав,
в публично заседание на 21.02.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Анастасия Хитова

при участието на секретаря Анжела Савова, като разгледа дело номер **5213** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 - 178 от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във връзка с чл. 76, ал. 5 от Закона за здравното осигуряване /ЗЗО/.

Образувано е по жалба на Многопрофилна болница за активно лечение /МБАЛ/ „Сърце и мозък“ ЕАД, със седалище и адрес [населено място], подадена от юрк. Д., срещу Заповед за налагане на санкции № РД-25-627/04.05.2023 г. на директора на Районна здравноосигурителна каса /РЗОК/ Б.. Иска се обявяването ѝ за нищожна, алтернативно отмяната ѝ като незаконосъобразна. Претендират се разноски.

В съдебно заседание жалбоподателят МБАЛ „Сърце и мозък“ ЕАД, редовно призован, не изпраща представител. В депозирана молба от процесуалния представител от 21.02.2024 г. преди провеждането на ОСЗ е изразено становище по същество на спора.

Ответникът – директор на РЗОК Б., в съдебно заседание не се представлява. С депозирана молба от процесуалния представител от 19.02.2024 г. е изразено становище за неоснователност на жалбата. Претендира се юрисконсултско възнаграждение.

Прокурор от Софийска градска прокуратура, редовно уведомена, не взема участие в производството по делото.

Административен съд София град, след като обсъди релевираните с жалбата основания, доводите на страните, прецени събраните по делото доказателства по реда на чл. 235 ГПК във вр. с чл. 144 АПК и служебно, на основание чл. 168, ал. 1 вр. с чл.

146 АПК, провери законосъобразността на обжалвания акт, намира следното от фактическа и правна страна:

Жалбоподателят е лечебно заведение по смисъла на чл. 19 от Закона за лечебните заведения (ЗЛЗ). В това си качество последният е сключил с Националната здравноосигурителна каза (НЗОК), представлявана от директора на РЗОК Б., индивидуален договор за оказване на болнична медицинска помощ № 022103/18.02.2020 г. /л. 112/. Договорът е с основание чл. 59, ал. 1 ЗЗО и в съответствие с Националния рамков договор за медицински дейности /НРДМД/ 2020 - 2022 г. /по - надолу Н./.

Със Заповед РД-25-327/08.03.2023 г. на директора на РЗОК – Б. е наредено да бъде извършена тематична проверка до 15.04.2023 г. на МБАЛ „Сърце и мозък“ ЕАД /л.42/. Предмет на проверката е контрол по спазване на изискванията на Н.. Резултатите от проверката са обективирани в Протокол № 327/10.03.2023 г. /л.35/, връчен на същата дата на представител на дружеството. Констатирани са общо 6 нарушения на изискванията на Н..

Срещу протокола е подадено възражение, наименовано становище, с вх. № 29-08-381/20.03.2023 г. от ЛЗ /л. 31/.

Във връзка с постъпилото възражение на основание чл. 75, ал. 5 ЗЗО с Писмо изх. № 62-01-14/20.03.2023 г. /л. 33/ директорът на РЗОК Б. е поискал от председателя на БЛС Б. да посочи представители от квотата на РК на БЛС Б., които да участват в арбитражна комисия. Писмото е получено от БЛС на 22.03.2023 г. /л. 34/.

На 19.09.2022 г. на базата на извършената проверка е изготвен доклад от А. Д. – контролор в РЗОК – Б. /л. 23/, в който е отразено в кои от констатираните в Протокол № 327/10.03.2023 г. случаи КП е заплатена неправомерно. В доклада е посочено, че във връзка със становището против констатциите в Протокол № 327/10.03.2023 г. е изпратено писмо- покана до БЛС за представяне на членове за участие в арбитражна комисия, но в срока по чл. 75, ал. 6 ЗЗО такива не са представени и не се е състоял арбитраж.

На 04.05.2023 г. на основание чл. 74, ал. 5 ЗЗО и чл. 422, ал.1 Н. е издадена Заповед РД-25-627 за налагане на санкции относно констатирани нарушения от МБАЛ „Сърце и мозък“ ЕАД (л. 27). Описани са и са приети за извършени следните нарушения:

- по т. 1 от заповедта- ИЗ № 2729/12.02.2023 г. на пациент Г. С. О., отчетена по КП № 207. Пациентката постъпва с оплаквания от силни болки с опасващ характер след удар в кръста при подхлъзване на мокър под. Извършена е оперативна интервенция. Поставен е Лидокаин 1 % и Дипрофос 4 мг. Вдино от оперативния протокол, медикаментите са приложени в областта на Л 1/2ставни фасети, а не в кореновия ганглий или в интервертебралния отвор. Така приложени медикаментите не могат да предизвикат невролиза. Прието е, че не е извършена отчетената в РЗОК Б. невролиза на периферен нерв и КП не е завършена. Счита се, че е налице нарушение на чл. 55, ал. 2, т. 2 и т. 3 ЗЗО във връзка с чл. 280, чл. 292, т. 6б Н..

- по т. 2 от заповедта - ИЗ № 2625/10.02.2023 г. -13.02.2023 г. на пациент Г. Ж. Ж., отчетен по КП № 74.1. Хоспитализиран с диагноза „остър калкулозен холецистит“. При приема на пациента е проведено ехографско изследване. До края на болничния престой не е проведено контролно ехографско изследване, поради което не са спазени критериите за дехоспитализация по КП № 74.1. Счита се, че е налице нарушение на чл. 55, ал. 2, т.2 и т. 3 ЗЗО във връзка чл. 292, т. 8 Н..

- по т. 3 от заповедта- ИЗ № 2145/02.02.2023 г. – 07.02.2023 г. на пациент Д. Н. К.,

отчетен по КП № 56.1. Пациентът е хоспитализиран на 02.02.2023 г. до 07.02.2023 г. Заплатил е сума в размер на 125 лева / 5 дена по 25 лева/ за допълнително поискани услуги „Подобрени битови условия“. Съгласно чл. 24а, ал. 1, т. 1 и т. 2 от Наредба за осъществяване на правото на достъп до медицинска помощ, услугата „Подобрени битови условия“ не се предлага като самостоятелна услуга за всички стаи, а единствено за самостоятелни стаи. В ценоразписа на ЛЗ допълнителната услуга „Самостоятелна стая“ се предлага в размер на 150 лева на ден. Избор на допълнително поискана услуга „Самостоятелна стая“ не е направен от пациента и сумата от 125 лева е неправомерно изискана. Счита се, че е налице нарушение на чл. 55, ал. 2, т.3 и т. 7 ЗЗО и чл. 30, т. 5 във връзка чл. 344, ал. 1, т. 1 и чл. 350 Н..

- по т. 4 от заповедта- ИЗ № 1976/31.01.2023 г. до 03.02.2023 г. на пациент М. Т. З., отчетена по КП № 74.1. Пациентката е хоспитализирана на 31.01.2023 г. до 03.02.2023 г. Заплатила е сума в размер на 75 лева / 3 дена по 25 лева/ за допълнително поискани услуги „Подобрени битови условия“. Съгласно чл. 24а, ал. 1, т. 1 и т. 2 от Наредба за осъществяване на правото на достъп до медицинска помощ, услугата „Подобрени битови условия“ не се предлага като самостоятелна услуга за всички стаи, а единствено за самостоятелни стаи. В ценоразписа на ЛЗ допълнителната услуга „Самостоятелна стая“ се предлага в размер на 150 лева на ден. Избор на допълнително поискана услуга „Самостоятелна стая“ не е направен от пациентката и сумата от 75 лева е неправомерно изискана. Счита се, че е налице нарушение на чл. 55, ал. 2, т. 3 и т. 7 ЗЗО и чл. 30, т. 5 във връзка чл. 344, ал. 1, т. 1 и чл. 350 Н..

- по т. 5 от заповедта- ИЗ № 1945/31.01.2023 г. до 03.02.2023 г. на пациент М. Й. Д., отчетена по КП № 74.1. Пациентката е хоспитализирана на 31.01.2023 г. до 03.02.2023 г. Заплатила е сума в размер на 75 лева / 3 дена по 25 лева/ за допълнително поискани услуги „Подобрени битови условия“. Съгласно чл. 24а, ал. 1, т. 1 и т. 2 от Наредба за осъществяване на правото на достъп до медицинска помощ, услугата „Подобрени битови условия“ не се предлага като самостоятелна услуга за всички стаи, а единствено за самостоятелни стаи. В ценоразписа на ЛЗ допълнителната услуга „Самостоятелна стая“ се предлага в размер на 150 лева на ден. Избор на допълнително поискана услуга „Самостоятелна стая“ не е направен от пациентката и сумата от 75 лева е неправомерно изискана. Счита се, че е налице нарушение на чл. 55, ал. 2, т.3 и т. 7 ЗЗО и чл. 30, т. 5 във връзка чл. 344, ал. 1, т. 1 и чл. 350 Н..

- по т. 6 от заповедта- ИЗ № 3213/19.02.2023 г. до 21.02.2023 г. на пациент В. Й. П., отчетена по КП № 145. Пациентката е хоспитализирана на 19.02.2023 г. до 21.02.2023 г. Заплатила е сума в размер на 75 лева / 3 дена по 25 лева/ за допълнително поискани услуги „Подобрени битови условия“. Съгласно чл. 24а, ал. 1, т. 1 и т. 2 от Наредба за осъществяване на правото на достъп до медицинска помощ, услугата „Подобрени битови условия“ не се предлага като самостоятелна услуга за всички стаи, а единствено за самостоятелни стаи. В ценоразписа на ЛЗ допълнителната услуга „Самостоятелна стая“ се предлага в размер на 150 лева на ден. Избор на допълнително поискана услуга „Самостоятелна стая“ не е направен от пациентката и сумата от 75 лева е неправомерно изискана. Счита се, че е налице нарушение на чл. 55, ал. 2, т.3 и т. 7 ЗЗО и чл. 30, т. 5 във връзка чл. 344, ал. 1, т. 1 и чл. 350 Н..

С оспорените точки от заповедта на основание чл. 414, ал. 3 Н. са наложени 6 санкции – финансови неустойки, всяка в размер на 200 лв.

За изясняването на делото от фактическа страна е назначена комплексна съдебно-медицинска експертиза, изготвена от вещите лица д-р П. П. – неврохирург и

д-р С. Бежанова- гастроентеролог. От заключението на вещите лица и разясненията им в ОСЗ, се установява следното:

По т. 1 от заповедта вещите лица считат, че пациентката Г. С. О. е хоспитализирана по индикация на КП № 207-болеви синдроми, включващи и периферните нерви. Вещите лица приемат, че индикациите за хоспитализация са спазени. Считат, че е изпълнен диагностично-лечебният алгоритъм на КП № 207, съобразно поставената диагноза. Констатираат, че е извършено лечение на краниocereбрална лезия. Уточняват, че невролизата е метод, с който се предизвиква разрушаване на част от нервната тъкан. В случая това е направено чрез невролитично вещество „Лидокаин“ и „Дипрофорс“. Отчитат, че медицинската документация съдържа всички елементи от диагностичния и лечебен процес.

По т. 2 от заповедта вещите лица уточняват, че в цената на клиничната пътека влизат до два контролни прегледа при явяване на пациента в рамките на един месец след изписване и задължително записани в епикриза. Контролните прегледи след изписване на пациента се отразяват в специален дневник/журнал за прегледи, който се съхранява в диагностично-консултативния блок на ЛЗ. При диагноза, включена в Наредбата за диспансеризация, пациентът се насочва за диспансерно наблюдение, съгласно изискванията на същата. Считат, че при пациента Г. Ж. Ж. са извършени всички необходими по КП 74.1 процедури, а именно: изследване на кръв, урина, Е. и абдоминална ехография, показваща наличие на заболяване на жлъчния мехур, поради което не се изисква извършване на ендоскопска, ехографска (88.74) или рентгенологична процедура. Констатираат, че пациентът е проследяван клинично-ежедневно /двукратно за деня, съобразно изискванията на НЗОК и надлежно отразено в декурзусите в ИЗ/. Проследени са дори ежедневно кръвните показатели, като има и допълнително проведени такива - кръвна група и вирусни маркери. Считат, че в последната страница от ИЗ са нанесени всички изискуеми реквизити/ клинично състояние, препоръки, контролни прегледи, поведение, режим и амбулаторно лечение/. Вещите лица смятат, че неправилно проверяващите от РЗОК Б. са приели, че неизвършването на контролно образно изследване води до неспазени индикации за дехоспитализация, тъй като според критериите за дехоспитализация е необходимо „едно или повече“ от гореизброените изследвания. Според вещите лица провеждането на контролно образно изследване не е критерий за спазени условия за дехоспитализация, тъй като ехографско подобрение може да не се наблюдава в рамките на престоя на пациента, а да се установи на по-късен етап след изписването му.

Съдът кредитира изцяло приетата комплексна съдебно-медицинска експертиза с изключение на изводите относно компетентността на издателя на оспорената заповед. Съдът намира, че така установената фактическа обстановка, обуславя следните правни изводи:

Жалбата е допустима.

Насочена е срещу акт, подлежащ на пряк съдебен контрол за законосъобразност по арг. от чл. 76, ал. 5 ЗЗО. Подадена е от лице, което е адресат на акта, засегнат неблагоприятно от обективизираното в същия властническо волеизявление. Депозирана е в преклузивния срок по чл. 149, ал. 1 АПК /л. 21, л. 19/.

Разгледана по същество, жалбата е частично основателна.

Съдът е длъжен да провери законосъобразността на обжалвания административен акт на всички основания по чл. 146 АПК.

Обжалваната Заповед № РД-25-627/04.05.2023 г. е издадена от компетентен орган – директора на РЗОК Б., в съответствие с правомощията, установени в чл. 76, ал. 4 ЗЗО, при спазване на изискването за писмена форма. Не се споделят доводите за некомпетентност на контролните органи при РЗОК Б. да извършват проверки по спазване на Наредбата за осъществяване на правото на достъп до медицинска помощ – арг. чл. 72, ал. 2, чл. 73, ал. 1, т.5, т. 7, т. 8, т.10, т.11, т.12 ЗЗО и чл. 27 Н..

Не се споделят възраженията на жалбоподателя за непълно описание на фактическите обстоятелства. Ясно са описани нарушенията и кореспондиращата им санкционна норма. Неоснователни са твърденията на жалбоподателя относно липса на пълно посочване на правното основание, както и липса на мотиви на административния орган.

Съдът не установи нарушения на административнопроизводствените правила. Контролните органи са изпълнили задълженията си, предвидени в чл. 74, ал. 3 ЗЗО, като за резултатите от проверката са съставили протокол. Екземпляр от изготвения протокол е връчен на проверяваното ЛЗ. Последното се е възползвало от възможността да направи възражение по констатациите в него. Директорът на РЗОК Б. е изпратил писмо до БЛС Б. за формиране на арбитражна комисия. Писмото е получено на 22.03.2023 г., като в двуседмичния срок по чл.76, ал. 4 вр. чл. 75, ал. 6 ЗЗО комисия не се е сформирала. Заповедта е издадена на 04.05.2023 г., т. е след изтичане на строка за формиране на арбитражна комисия. По аргумент от чл. 76, ал. 4 ЗЗО директорът на РЗОК издава мотивирана заповед, с която може да наложи санкциите без да е необходимо становището по чл. 74, ал. 4 да бъде разглеждано от арбитражна комисия, но само ако същата не се е формирала в срока по чл. 75, ал. 6 ЗЗО, както е в случая.

По отношение на съответствието на обжалвания акт с материалния закон, съдът намира следното:

По обжалваните точки от заповедта са наложени шест санкции- финансови неустойки в размер на 200 лева всяка.

По т. 1 от заповедта вещите лица считат, че са изпълнени всички съставни елементи от диагностично-лечебния алгоритъм за пациентката Г. С. О. съобразно поставената ѝ диагноза. При изследване на спора от медицинска страна, съдът съобрази и възприе становището на вещите лица и доколкото не притежава специални познания в областта на медицината, намира, че неправилно административният орган е приел наличието на нарушения на ДЛА по КП №270. В тази част обжалваната заповед е незаконосъобразна и подлежи на отмяна.

По т. 2 от заповедта според вещите лица са спазени критериите за дехоспитализация по КП 74.1. на пациента Г. Ж. Ж.. Вещите лица считат, че са проведени всички необходими изследвания на пациента. Съобразявайки становището на вещите лице, съдът счита, че са изпълнени медицинските критерии за дехоспитализация и наложената санкция подлежи на отмяна.

Заповедта в частта ѝ по т. 3- т. 6 е издадена в съответствие с материалния закон. Със същата на процесното лечебно заведение са наложени четири санкции „финансова неустойка“ за нарушение по чл. 30, т. 5, вр. чл. 344, ал. 1, т. 1 и чл. 350 Н..

Разпоредбата на чл. 30, т. 5 Н. въвежда задължение за изпълнителите на медицинска помощ да не изискват плащане или доплащане от осигуреното лице за видове медицинска дейност, която е заплатена от НЗОК, извън предвидената сума, с изключение на медицински изделия за определени КП/АПр/К., в които изрично е

посочено.

Съгласно чл. 24а, ал. 1 от Наредба за осъществяване правото на достъп до медицинска помощ /Наредбата/, по време на своя престой в лечебно заведение, сключило договор с НЗОК за оказване на болнична помощ, здравноосигурените лица имат право срещу заплащане да получат следните допълнително поискани услуги, включващи: 1. подобрени битови условия - самостоятелна стая, в цената на която се включват всички допълнителни битови условия, с или без придружител по желание на пациента; 2. допълнително обслужване, свързано с престоя на пациента в лечебното заведение, извън осигурените здравни и общи грижи - самостоятелен сестрински пост, допълнителен помощен персонал, меню за хранене по избор, съобразено със съответния лечебно-диетичен режим; 3. избор на лекар или екип от медицински специалисти. В разпоредбите на чл. 24б и чл. 25 от Наредбата е регламентиран редът, по който се предоставят тези услуги от лечебното заведение. Пациентът следва писмено да заяви услугата/услугите, които желае да ползва, като декларира, че е направил своя избор след представяне на ценоразписа на услугите.

Анализът на цитираните норми налага извод, че изпълнителите на медицинска помощ имат право да искат плащане от пациентите по време на престоя им в дадено лечебно заведение само за ясно посочените в Наредбата допълнителни услуги, при това само за тези, за които пациентът изрично е направил информиран избор.

От съдържанието на подписаните от пациентите декларации за допълнително поискани услуги, не се установява същите да са заявили изрично услугата „самостоятелна стая“, а единствено са направени отбелязвания срещу посочената в ценоразписа услуга „подобри битови условия“, с цена 25. 00 лева на ден- л.101, л. 104, л. 107, л. 111. Такава допълнителна услуга обаче не се предвижда с чл. 24а, ал. 2 от Наредба за осъществяване правото на достъп до медицинска помощ. Според разпоредба лечебните заведения имат право да предоставят срещу заплащане допълнително поискани услуги, свързани с подобрени битови условия, само в случаите, когато болничните стаи не разполагат с еднакви битови условия и са налице свободни стаи, предоставящи възможности за избор, т. е само като част от услугата самостоятелна стая, в цената на която се включва цената на подобрените битови условия. Ето защо изискването от пациентите доплащане не е съобразено с условията, при които лечебните заведения могат да искат такова. В случая услугата „самостоятелна стая“ не е била заявена и предоставена на пациентите, предвид което от същите не е следвало да се изисква допълнително заплащане на услуга, която макар и да е избрана от пациента и включена в ценоразписа на лечебното заведение, не е сред предвидените от Наредбата като възможни за предоставяне, а освен това има неясно съдържание. Доколкото в нормативните разпоредби, уреждащи възможните допълнителни услуги, „подобри битови условия“ не

фигурира, неясно остава какво точно допълнително обслужване ще получи заплатилия услугата пациент и дали същото е такова, което на практика няма да бъде покрито от НЗОК и за което лечебното заведение няма право да иска допълнително заплащане.

По тези съображения съдът намира, че процесното лечебно заведение правилно и в съответствие с материалния закон е било санкционирано по т. 3-6 вкл. от оспорения административен акт- в този смисъл Решение № 1840 от 16.02.2024 г. на ВАС по адм. д. № 11644/2023 г.

Директорът на РЗОК упражнява правомощието си относно определяне на размера на финансовата неустойка в предвидения от Н. диапазон от 200 лв. до 500 лв., но в разглеждания случай санкцията е приложена в предвидения минимален размер от 200 лв и не може да бъде редуцирана.

Съдът намира, че по т. 1 и т. 2 от заповедта лечебното заведение е оказало адекватна медицинска помощ. Наложените санкции по т. 1 и т. 2 следва да бъдат отменени. По отношение на останалите обжалвани точки от заповедта- т. 3- 6 вкл. по изложените по-горе съображения съдът намира, че правилно административният орган е приел наличието на нарушения и съответно правилно е наложена санкция, която е в минимален размер. В тази част жалбата следва да бъде отхвърлена.

По разноските:

Лечебното заведение претендира разноски за държавна такса, за депозит за СМЕ и за юрисконсултско възнаграждение. Така заявени разноските са в общ размер на 802, 73 лева – 652,73 лева депозит за съдебно-медицинската експертиза, 50 лева за държавна такса и юрисконсултско възнаграждение, което съдът определя в размер на 100 лева. При този изход на спора на оспорващия следва да бъдат присъдени разноски съобразно уважената част от жалбата. На жалбоподателя се дължат разноски в размер на 280 лева - арг. чл 78, ал. 1 ГПК вр. чл. 144 АПК.

С оглед фактическата и правна сложност на спора и проявената процесуална активност от представителя на ответника, съдът счита, че юрисконсултското възнаграждение следва да бъде в размер на 150 лева- арг. чл. 37, ал. 1 от Закона за правната помощ и чл. 24 от Наредбата за заплащане на правната помощ. На основание чл. 78, ал. 3 ГПК вр. 144 АПК размерът на разноските на ответника следва да бъде съразмерен на отхвърлената част от жалбата, поради което окончателният размер на дължимото юрисконсултско възнаграждение възлиза на 100 лева.

По изложените съображения и на основание чл. 172, ал. 2 и чл. 143, ал. 1 и ал. 3 АПК, Административен съд София град, 24 състав

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ Заповед за налагане на санкции № РД-25-627/04.05.2023 г. на директора на Районна здравноосигурителна каса Б. В ЧАСТТА ѝ по т. 1 и т. 2, с която са наложени две санкции – финансова неустойка, всяка в размер на 200 лева.

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Многопрофилна болница за активно лечение „Сърце и мозък“ ЕАД срещу Заповед за налагане на санкции № РД-25-627/04.05.2023 г. на директора на Районна здравноосигурителна каса Б. в останалата ѝ част.

ОСЪЖДА Районна здравноосигурителна каса Б. да заплати на МБАЛ „Сърце и мозък“ ЕАД сумата от 280 лева разноски по делото.

ОСЪЖДА МБАЛ „Сърце и мозък“ ЕАД да заплати на Районна здравноосигурителна каса Б. сумата от 100 лева, представляваща юрисконсултско възнаграждение.

Решението подлежи на оспорване пред Върховния административен съд в 14 - дневен срок от съобщаването му на страните.

Препис от решението да се изпрати на страните.

СЪДИЯ: